

BOOM **KARRIER**

**Csík
Klára**

Vezetői tanácsadó, a Karrier és Stílus Tanácsadó Kft. ügyvezetője, korábban több multi cég vezető beosztású munkatársa

Generációs marketing

Kik is vagyunk mi valójában? Változik a világ, a környezet, az életmód, és ha versenyben akarunk maradni, mi is változunk. Sokszor mondjuk, ez nem így volt 5-10-20 vagy 30 évvel ezelőtt. Tényleg nem. Felgyorsult a tempó. A generációk sokban különböznek egymástól. És hasonlítanak is.

Kapokodom a fejem. X, Y, Z generáció, röpködnek az ABC betűi, és nem is tudjuk igazán, hogy a ma divatos megjelölések mögött milyen emberek vannak, kik is ők és milyen jellemzők szerint kerül valaki egyik vagy másik generációba. Az életkor mindig a meghatározó tényező, pedig tudjuk, ez csak egy szám. Ennél lényegesebb, ki van mögötte.

Távozóban a veteránok Természetesen fontos, mikor születünk. Az úgynevezett veteránok időszaka lassan lejár, mivel ide az 1920 és 1939 között születetteket sorolják. A mai dédik és nagyszülők jó része ebbe a generációba tartozik. Nem volt könnyű sorsuk, a II. világháborút is meg kellett élniük. A gond az, hogy a hiteles szemtanúk, a túlélők közül egyre kevesebben vannak még köztünk, akik mesélni tudnának a történelemkönyvben olvasható eseményekről. Így sok minden homályba, feledésbe merül, pedig mint tudjuk, a történelem körforgásának egyik jellemzője az ismétlődés. Ők 1956-ra is másként, az életből szerzett tapasztalatokból emlékeznek, nem úgy, mint az őket követő „babyboom” generáció, akik 1940 és 1959 között születtek.

Babyboom-generáció: változáskezelés E generáció jó részének, így magamnak is, csak halvány emlékei vannak a történelmi eseményekről. A mi történelmünk a közelmúlthoz kapcsolódik, és még a jelenben is alakul. A régi rendszerben, a kvázi szocializmusban nőttünk fel és az 1990-es évek rendszerváltását próbáltuk pozitív oldalról szemlélni, sikeresen átveszteni. Ez is a nagy változások közé tartozik, sodródtunk vagy tudatosan éltük meg az akkori éveket. A változáskezelés ekkor lett ismert a fogalom, amely azóta is fontos elem, S mivel a változás nagy tempóban zajlik, azóta is erre a képességre van leginkább szükségünk a boldoguláshoz.

X-generáció: hogyan tovább? Az 1960 és 1979 között születettek széles tábora az X generáció, mely az iskola padjaiban tanulta a történelmet és az utazás fiatal korban számukra is

csak vágyalom volt. Még a régi érában, a szocializmusban nőttek fel, de még éppen jókor, 20-30 éves korukban jött a rendszerváltás, így ők felnőtként már az új érában szocializálódtak, új karrier út nyílt meg előttük. A mai közép korosztály közül már sokan tudták, hogy nyelvtudás nélkül limitált a boldogulás, de ez kinyitotta a kapukat a külföldi karrier előtt. Ma ők a negyvenes-ötvenesek, akik között sok a tehetséges vezető, specialista szakember. Már dolgozhattak nemzetközi cégeknél vagy éppen alapíthattak vállalkozást, tehát több téren is megmérethették magukat. Az eredeti tőkefelhalmozás szabályait követve, egzisztenciájuk, ha jól gazdálkodtak, biztos. Lakás, ház, autó, bankbetét, nyaraló - mindez a munkával töltött első 10-20 év eredménye, melyhez tehetség, szerencse és más feltételek is közre játszhattak.

Rendben, de hogyan tovább? És ez most nemcsak költői kérdés. Életemben és munkámban többnyire 40-es, 50-es emberek vesznek körül. Velük dolgozom. Mostanra elérték a karrier egyik lehetséges felső fokát és gondolataikban a jövőt kutatják. „Merre menjek? Mit is keresek pontosan? Milyen munkára vágyom? Hogyan lehetek boldog még 30-40 vagy akár 50 évig?” – ezek azok a kérdések, melyekre választ keresnek. Az életkor határai kitolódnak.

Nemrég beszélgettem egy középkorú, ambiciózus vezetővel, aki azzal lepett meg, hogy most 45 évesen úgy gondolja, még dolgozik 5-8 évet és utána visszavonul. És mit fogsz utána csinálni? – kérdeztem. „Élvezem az életet, utazgatok, bulizok, költöm a megkeresett pénzt és jól élek a befektetéseim hozadékából.” Persze, az ő esete nem jellemző minden korosztályába tartozó szakemberre, vezetőre.

Szembenézés: nem vagyok a „világ nyolcadik csodája” Sokaknak nem ilyen egyszerű az élet. Ha a váltás például nem önkéntes alapon történik, hanem átszervezés, elbocsátás vagy más okból, és egyébként egészséges emberről van szó, akkor sokkal nehezebb a helyzet elfogadása. Aki pénzhez, hatalomhoz szokott, vagyis vezető beosztásban dolgozott, az nehezen engedi el a munkát és nem is érti, hogyan történhet ez vele, hiszen ő „a világ nyolcadik csodája”! Aztán kiderül, hogy mégsem...

Ebben a helyzetben nem a pénz az elsődleges motivátor, hanem a saját magunk fontosságának elvesztése. Nem csörög a telefon, akik eddig keresték a kapcsolatot, most elmaradnak és

hirtelen nem érnek rá találkozni sem. Alakulnak a kényszer-vállalkozások és a tengődés, mely veszélyes életforma, pusztítja a testet, a lelket, az egészséget. A tehetetlenség érzete, ami a legnyomasztóbb, feloldható. Ám ehhez mindig kell lennie egy B tervnek is, mely a nehéz helyzetben alternatíva, megoldás a továbblépéshez.

Az új feladatok inspirációt, lendületet adnak, hogy átléphessük a szinte reménytelennek látszó helyzetet is. Vannak, akik besokallnak és elégük van a korábbi életformából és akár 180 fokot is fordulnak azért, hogy másként éljenek. Ilyenkor a prioritás is változik, ami tegnap fontosnak látszott, holnapra már egyáltalán nem érdekes. Az elvonulás, a meditáció segít megtalálni és előkészíteni a megfelelő döntést.

Az ember gyarló. Kapcsolatrendszere sokrétű. Jobb, ha rendet teszünk e téren, kik az igazán fontos kapcsolatok, az érdekbarátságok ugyanis eltűnnek, átalakulnak, ha másik munkahelyre, más pozícióba kerülünk. Ezzel nincs is baj. Mindenki helyezkedik, és nemcsak itthon, az egész világ így működik. Az a fontos, hogy a saját magunkról alkotott kép reális legyen. Nincs púder, lássuk a valóságot. Ki is vagyok én valójában? Ne szégyelljük a múltat, legyünk büszkéek arra, amit elértünk. És e nehéz helyzetben a család szerepe felértékelődik. Megtanuljuk, hogy családtagjainkra mindig számíthatunk.

Y-generáció: sok pénz, kreatív munkával Az Y generáció már más tézisa. A mostani 20-as, 30-as korosztály máshogy látja az életet, másként képzelel el a jövőt. Legtöbbjük nem olyan életre vágyik, mint amilyen a mostani 50-60-as generációé. Az elérendő célok is mások, de az biztos, ők is boldogulni akarnak. Sok pénz, kevés munkával, mely inkább kreatív tevékenység, és egyedi teljesítmény az eredménye. A tanulmányok elvégzése után ők világot járhatnak, akár kevés pénzből is. Náluk nem a forma, a tartalom a lényeg. A nemzetközi tapasztalat megváltoztathatja a világról és az életről alkotott képet.

A két ellenpólus – a sok pénz elvárása, illetve a minimalista, alacsony költségvetésű élet – versenyzik egymással, mely gyakran a szülőkkel való csata tükröződése is. Idővel persze, lehiggadnak a kedélyek és kikristályosodik, kik is akarnak lenni és mivé akarnak válni. A gyerekek gyakran követik a szülők példáját és ezzel semmi baj nincs. Pláne, ha a példa követhető és elfogadható.

Huszonevesen egészen más a világ. Nagyobb a választás szabadsága is. És már ez is megváltoztatja a gondolkodást. Ma sok fiatal vállal külföldön munkát, a több pénz reményében, vagy éppen az izgalmas feladatokért, szabadon dönthetnek arról, hogy végleg kint maradnak vagy hazajönnek. Menni vagy maradni, ez itt a kérdés. Egyre gyakrabban. Különleges helyzet ez, mert mi magyarok egyébként nagyon kötődünk a helyhez, ahol születünk, a nyelvhez, ami az anyanyelvünk. Még akkor is, ha már jól beszélünk más nyelveken is.

Aki élt külföldön tudja, hogy a Balaton, a párizsi, a Túró Rudi nevének kiejtése is örömet, mélabút okozhat. Számunkra

fontos a hazai íz, a város, a szokások, még akkor is, ha nem kolbászból van a kerítés. Persze, nem árt tudni, hogy sehol sincs abból.

Az ösvényt az X, Y-generáció tapossa Tehát mindenkinek saját döntése, hogyan éli életét. A sok fiatal távozása az idősebb generáció számára rosszabb, mivel ha nem tudnak a gyerekekkel, unokákkal beszélni, játszani, csak ha oda utaznak, kimaradnak az életükből. A több generáció együtt élése jó találmány, bár számos esetben a kényszerűség hozta létre. A generációk egymásra épülése akár üzletileg, akár együttélésként, segíti egymás megértését, a szeretet halmozódását és sokrétűségének kialakulását, s az érzelmi intelligencia fejlődését. Ez manapság egyre fontosabb. Egyik forrása a genetika, az, amit örököltünk, de az is lényeges, milyen tapasztalatokat szereztünk, például gyerekkorban, vagy később. Támaszkodhatunk egymásra, jó szóval, öleléssel, ha kell és lehetséges, anyagilag is. Így akár A-tól Z-ig sorolható az ABC, a generációs lánc erős. Ha ez kimarad, vagy megszakad, valóban sokat veszíthetünk, nemcsak egyénileg, társadalmilag is.

„Mit hoz a jövő? Nem érdemes ezen morfondírozni. Az adott helyzetet kell jól kihasználni, a megnyíló lehetőséget érdemes megragadni. Egy pillanat mindent megváltoztathat!”

Az ösvényt most az X és Y generáció tapossa és valószínűleg a Z és az Alfa generáció tagjai is követik őket. Szerencsésnek mondhatom magam, mivel gyermekeim egyelőre itthon építik jövőjüket és akkor látom az unokáimat, amikor ők ráérnek. Tudunk egymásról, vasárnap körbe üljük az asztalt és beszélgetünk. Sokszor hangosan, vitázva, de szeretettel. Ez a hangulat kell ahhoz, hogy feltöltődjünk és készen álljunk az újabb feladatok megoldására.

Mit hoz a jövő? Nem érdemes ezen morfondírozni. Az adott helyzetet kell jól kihasználni, a megnyíló lehetőséget érdemes megragadni. Egy pillanat mindent megváltoztathat! Ehhez kell alkalmazkodni, erre készülni. A „jó időben, jó helyen” faktor fontos, de észre kell vennünk, mikor jön el ez az állapot, az a bizonyos fontos pillanat. Na, akkor kell jól döntenünk. Nehéz.

A generációk jellemzőinek, életfelfogásának ismerete ma már külön kutatási ág. Segít abban, hogy ne csak ösztönösen, hanem tudatosan építsük a kapcsolatokat és tervezhessük a jövőt. Kell a tudomány, fontos a szakmai megközelítés. De legalább ilyen fontos az élet, a tapasztalat.